

NVE
v/Auen Korbøl
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Marianne Helmikstøl
4100 JØRPELAND

Jørpeland 12.02.2014

Høringsuttalelser til søknader i Lysefjorden

Høringsuttalelsen er kommentarer til Lyse sin søknad om overføring av vann til Lyngsvatnet, Lyse EI-nett sin søknad om Helmikstøl transformatorstasjon, Forsand EI-verk sin melding om overføring av Kvednavatnet og Storlitjødnå til Skurvedalen, og Småkraft AS sine søknader om Nordåna, Dalaåna og Øvre Dalaåna.

Lyse Produksjon sin søknad om overføring av vann til Lyngsvatnet.

Utfallet av Lyse sin søknad har vært at prosjektene i Daladalen har fått behandlingen flere år forsinket. Ut fra måten vi er blitt behandlet kan det synes som om mottoet til Lyse er: «Det som vi ikke får, tar vi».

Jeg er en av 2 grunneiere som berøres av tiltaket. Min eiendom berøres av tiltak ved Longatjørna og ved Hefteholstjørna, samt ved bortføring av vann fra bekker og elver mot Daladalen, der jeg er fallrettshaver.

I tillegg til produksjon fra Småkraft AS sine leverte søknader vil separat utbygging fra Hefteholstjørna til Daladalen kunne gi om lag 2,5 GWh produksjon. Totalt vil da Lyse sin overføring gi et tap på 15,6 GWh i alternativ produksjon på prosjekter som berører min eiendom. Dette er tap som Lyse må være forberedt på å erstatte dersom de får løyve til å bygge ut.

Jeg leier i dag ut jaktretter som vil berøres av utbyggingen. Heia med Longatjørna og Hefteholstjødnå er det mest verdifulle terrenget jeg har for utleie, og jeg vil få et direkte tap, også på dette, som må erstattes.

Inngrepene det søkes om er på de mest sårbare og uberørte heieområdene på garden.

Dette er et urørt område som jeg mener kan få ligge som det ligger. Ulempene er mye større enn jeg noen gang kan få erstatning for i penger.

Småkraft AS sine prosjekter vil foregå i allerede utbygde områder, mens Lyse sine prosjekt her vil medføre inngrep i uberørte områder.

Det søkes om inngrep som vil gi utvaskingssoner på hhv. 1 meter på Longatjødnå og 3 meter på Hefteholstjødnå. Dette er uakseptabelt i et så sårbart område. Dersom konsesjon må gis må vannet overføres uten denne type reguleringssoner.

Det søkes om overføring uten å slippe minstevassføring slik som det er vanlig for denne type inngrep i dag. I Småkraft AS sine prosjekter går mye vann forbi, og det er tatt høyde for minstevassføring. Vi forutsetter at dersom Lyse gis konsesjon vil det settes krav til minstevassføring, i tråd med dagens praksis.

Oppsummering Lyse produksjon sin søknad:

Det er vanskelig å forstå at Lyse sitt prosjekt har økonomisk løfteevne til å dekke både utbygging og erstatninger. Vil henstille Lyse om å trekke søknaden, og samtidig henstille til NVE om å sjekke om prosjektet har den nødvendige realisme.

Det vil medføre at NVE kan ferdigbehandle Småkraft AS sin søknad, og at vi som grunneiere får en avklaring.

Jeg håper NVE står ved det de sa på folkemøtet: «at dette skulle behandles i løpet av 2014. Slik at vi har en sjanse til å komme på nett før 2020».

Helmikstøl transformatorstasjon

Jeg er grunneier der tiltaket er plassert. Jeg har, etter sterkt påtrykk, blitt involvert i plassering av anlegget, og er dermed rimelig enig med tiltakshaver om plassering i terrenget.

Om det gis konsesjon vil jeg anbefale følgende vilkår:

- En anstendig økonomisk kompensasjon
- Riving av 8 kv-linje til Lysebotn.
- At prosjektet gis en lavest mulig profil i landskapet. Dette kan best diskuteres på befaring.

Slik tiltakshaver beskrev prosjektet på folkemøtet i januar 2014 er dette et tiltak som koster i størrelsesorden 30 mill. kr. Jeg er, som grunneier, tilbudt kr. 20 000,- for grunn til prosjektet. Dette er 0,04 % av kostnad, og dermed helt marginalt.

Hyttetomter (råtomter) i området, som er ca. 15 % av arealet til transformatorstasjon, selges for kr. 400.000,-.

Tiltaket vil vise godt igjen i terrenget, og redusere prisen ved fremtidig salg av hyttetomter, og derved redusere verdien av min eiendom.

Utfra dette vil jeg fremholde at Lyse El-nett ikke har gjort et ærlig forsøk på å komme til en minnelig avtale, og bør derfor heller ikke gis rett til å ekspropriere grunn før de kan dokumentere å ha ført reelle forhandlinger.

Jeg er for øvrig positiv til tiltaket, da dette vil gi et stort løft når det gjelder strømforsyning til Daladalen, og vi forutsetter at fiber/bredbånd gjøres tilgjengelig for oppsittere i dalen.

Melding til Forsand El-verk

Jeg er en av fallrettshavere for det vann som søkes overført fra Kvednavatnet.

Kvednavatnet og Storlitjørna renner naturlig ned i Dalaåna. Å «Snu Åna» og overføre vann fra Kvednavatnet og Storlitjødnå mot Skurvedalen blir feil av flere grunner, og det må derfor utredes konsekvenser for følgende tema:

- Inngrep i rimelig uberørt natur (landskap, brukerinteresser, fisk osv.)
- Dårligere utnyttelse enn ved den omsøkte utnyttelse i Nordåna/Dalaåna, evt. Gevinster må dokumenteres.
- Evt. Påvirkning det måtte ha på fisk i Kvednavatnet, som er et av få vann i området med fin kvalitet og størrelse på fisken.
- Påvirkning det vil ha på miljø å kun få minstevassføring mellom Kvednavatnet og Skartjødnå.
- Rettigheter må eksproprieres og erstattes, noe Forsand El-verk sin søknad må dokumenter at de kan rettferdiggjøre samfunnsøkonomisk.
- Forsand El-verk har ikke tatt noe initiativ til å forhandle frem en frivillig løsning om rettighetsspørsmål til tiltaket, og må pålegges dette som en del av arbeidet med søknad.

Småkraft AS sine søknader om Nordåna, Dalaåna og Øvre Dalaåna:

Når det gjelder søknader for Øvre Dalaåna, Nordåna og Dalaåna, er jeg både grunneier og fallrettshaver for disse. Som dere vil se på befaring vil inntekter og infrastruktur fra disse prosjektene ha vesentlig betydning for å kunne beholde driften på vårt gårdsbruk i Helmikstøl.

Driften på gården Helmikstøl består i et lite årsverk for sau. Det økonomiske utbyttet går i beste fall ut i 0. Det er ikke rom for investeringer og modernisering. Beliggenhet og topografi gjør at det er vanskelig å få inntekter uten spesialtilpassede maskiner og utstyr.

Som grunneiere er vi av Småkraft AS blitt involvert og inkludert i prosjektet helt fra starten. Det har medført en eierfølelse og at vi er blitt hørt i prosessen. Hele Songesandsbygda er positive til dette og det har medført at Småkraft AS sitter med 100 % av fallrettsavtalene.

Prosjektet kan også beskrives som vanlige folk sitt bidrag til fornybar energi. Utbygging vil gi betydelige inntekter som igjen vil medføre muligheter for modernisering og investering i gardsbruket.

Bemerkning til avbøtende tiltak: Ønske fra grunneier om at Småkraft AS blir pålagt å lage terskler i elva i flater partier for fiske, bading osv. Vi kan påvise egne steder for terskler ved befaringen.

Når det gjelder evt. overskuddsmasser fra prosjektene kan disse brukes til positive formål på vår eiendom. Vi kan påvise egne steder og formål for masser ved befaring.

Oppsummering.

Den eneste fornuftige løsningen på hele problemstillingen er å avvise Forsand El-
verk sin melding, og Lyse produksjon sin søknad om konsesjon.

Vennlig hilsen

Marianne Helmikstøl